

129195 - Оё кўмак кардани ҷавони диндор бар издивоҷ садақаи ҷория ҳисобида мешавад?

савол

Модарам вафот кард, vale ū васият карда буд, ки сеяки тилловорияш дар садақаи ҷория харҷ карда шавад. Оё кўмак кардани ҷавони диндор бар издивоҷ садақаи ҷория ҳисобида мешавад?

Ҷавоби муфассал

Ҳамду сано барои Аллоҳ.

Садақаи ҷория дар назди донишмандон ба маънои вақфе, ки соҳибаш онро холис барои ризогии Аллоҳ таъоло гузошта бошад ва он аз намуди чизҳое бошад, ки манфиаташ бардавом бошаду, хубиаш ба мардум доимо бирасад, аз ин рӯ, ачру савобаш низ барои соҳибаш дар назди Аллоҳ идома хоҳад ёфт.

Муслим (1631) аз Абуҳурайра (Аллоҳ аз ū хушнуд бод) ривоят кардааст, ки расулуллоҳ (дуруду паёми Аллоҳ бар ū бод) мефармояд: «**Вақте инсон бимирад, амалаш канда ва қатъ мегардад, магар аз се чиз: Садақаи ҷория, илме, ки аз он манфиат бурда шавад ва ё фарзанди солеҳе, ки барояш дуо кунад».**

Нававӣ (раҳмати Аллоҳ бар ū бод) гуфтааст:

“Донишмандон гуфтаанд: Маънои ин ҳадис, ки амали майит (шахси вафоткарда) бо маргаш қатъ шуда, ачру савоб низ барояш қатъ мегардад, магар дар ҳамин се чиз, зоро ū худ дар зиндагӣ ба ин корҳо сабаб шудааст. Фарзанди солеҳ ва ҳамчунин илму донише, ки пас аз худ гузоштааст, аз қабили таълими мардум ва таълифи китобҳо ва инчуни садақаи ҷория, яъне вақф аз амалҳои ūст. (Яъне ҳамаи ин чизҳо бо сабаби худи ū хосил шудаанд, чунки ū дар зиндагияш фарзанди солеҳро тарбия намудааст ва ё ба мардум илм омӯхтааст ва вақфе гузоштааст)”. Поёни сухан.

Ибни Асир дар китоби “Аннихоя” (1/739) гуфтааст:

“(Садақаи чория) яъне давомноку пайваста, ба монанди вақфҳое, ки барои корҳои хайр муайян карда шудаанд”. Поёни сухан.

Сарахсӣ дар китоби “Ал-Мабсут” (12/32) гуфтааст:

“Мақсади вақфкунанда ин аст, ки (савоби) садақаи кардааш барояш то рӯзи қиёмат идома ёбад”. Поёни сухан.

Изз ибни Абдуссалом дар китоби “Қавоиду-л-аҳком” (1/135) гуфтааст:

“Ҳамчунин садақаи чория бар вақф ва васият намудани ҳосили майдони хона ва ё меваҳои боғи худ маънидод карда мешавад. Инҳо аз қасби худи ўст, ки ба ин чизҳо ў сабаб шуда буд. Аз ин рӯ, аҷру савоби сабаб шудан ба ў дода мешавад”. Поёни сухан.

Дар китоби “Асна-л-матолиб” (2/4457) омадааст:

“Садақаи чория назди олимон, чи тавре, ки Рофей гуфтааст, ба маънои вақф аст”. Поёни сухан.

Ибни Усаймин (раҳмати Аллоҳ бар ў бод) гуфтааст:

“Садақаи чория, яъне ки инсон чизеро садақа менамояд, ки нафъи он чиз давомнок аст. Беҳтарини он масcidҳо мебошад. Бино кардани масcidҳо садақаи чория мебошад, зоро аҷру савоби бинокунанда, то он даме, ки ин масcidҳо барпоянд, давом хоҳад ёфт, зоро ки мусулмонон дар масcidҳо барои иҷроӣ намоз, қироат, таълиму омӯзиш ва барои дигар амалҳои нек меистанд.

Аз ҷумлаи садақаҳои чория, ин вақф кардани ақор (мулки ғайри манқул), боғ ва ё мисли он бар камбағалон, мискинон, толибилмон, муҷоҳидони роҳи Аллоҳ ва ғайра мебошад.

Аз ҷумлаи садақаҳои чория, ин чоп намудани китобҳои фоиданоке барои мусулмонон мебошад, ки онро хонда баҳраманд гарданд, фарқе надорад, ки муаллифони он

китобҳо мусулмонон баъд аз ӯ баҳра баранд.

Аз ҷумлаи садақаҳои ҷория, ин таъмири роҳҳо мебошад, зоро инсон агар роҳҳоро таъмир кунад ва ҷизҳои азиятдиҳандаро аз он дур намояд ва мардум аз он роҳҳо истифода бурданд, бешак ин низ аз ҷумлаи садақаҳои ҷория мебошад.

Қоидае, ки бо воситаи он садақаи ҷория муайян карда мешавад, ин аст: Ҳар амали солеҳе, ки баъди марги инсон идома ёбад, садақаи ҷория ҳисобида мешавад”. Поёни сухан аз китоби “Шарҳу риёзи-с-солиҳин” (саҳ: 1587).

Шайх Фавзон гуфтааст:

“Савоби ҷизҳои зерин ба майит мерасад: Агар молеро вақф карда бошаду он дар роҳи ҳайр истифода шавад ва ин вақф баъди вафоти ӯ низ идома ёбад, пас то он замоне, ки ин вақф вучуд дорад, ачру савоби он ба ӯ мерасад”. Поёни сухан.

“Ал-Мунтақо мин фатово-л-фавзон” (11/41).

Ба ҷавоби савоии рақами ([43101](#)) ва ([122361](#)) нигаред.

Бино бар суханони зикршуда, кӯмак кардани ҷавон барои издивоҷ садақаи ҷория ҳисобида намешавад, гарчанде ки ин кор барои касе ки барои нигоҳ доштани иффат ва баровардани ҳочати худ ва инчунин зиёд кардани насли мусулмонон саъю қӯшиш дорад, савоби бузурге дорад.

Аллоҳ донотар аст.